

ceev

Comité Européen
des Entreprises Vins

WIJN EN HERGEBRUIK IN VERPAKKINGEN

JUNI 2022

Introductie

Het doel van deze factsheet is om lezers transparante informatie te bieden over het hergebruik van verpakkingen in de wijnsector van de EU en hoe de wijnindustrie zich heeft ontwikkeld om de beperkingen van de circulaire economie beter uit te dagen en de verpakking aan te passen om duurzamer te zijn.

Door inzicht te krijgen in de specifieke kenmerken van wijn en van de wijnsector, worden consumenten in staat gesteld beter geïnformeerde keuzes te maken over het kader dat op wijn moet worden toegepast op het gebied van verpakking.

Dit artikel behandelt een reeks onderwerpen, waaronder:

- Rol van de verpakking van wijnbouwproducten
- Specifieke voorschriften voor verpakkingen op de EU-markt
- Bijdrage van de wijnsector aan het terugdringen van oververpakkingen en het vergroten van de circulariteit
- Voordelen van glazen containers voor wijn
- Hergebruik en beperkingen voor wijnverpakkingen
- Hergebruik en branding
- Hergebruik en dimensie van de buitenlandse handel van wijn

Wie heeft deze factsheet opgesteld?

Dit document is opgesteld door het Comité Européen des Entreprises Vins (CEEV).

Comité Européen des Entreprises Vins (CEEV) vertegenwoordigt de wijnbedrijven van de Europese Unie in de industrie en handel (niet-mousserende wijnen, gearomatiseerde wijnen, mousserende wijnen, likeurwijnen en andere wijnbouwproducten). Het brengt 25 nationale organisaties uit 13 EU-lidstaten samen, plus Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en Oekraïne, evenals een consortium van 4 toonaangevende Europese wijnbedrijven. De bedrijven die door ceev worden vertegenwoordigd, voornamelijk kmo's, produceren en vermarkten de meeste Europese kwaliteitswijnen, zowel met als zonder geografische aanduiding, en zijn goed voor meer dan 90% van de Europese wijnexport.

Als u meer wilt weten over CEEV of over deze factsheet, ga dan naar www.CEEV.eu

Over de wijnsector in de EU

Wijn is een landbouwproduct van meer dan 3,2 miljoen hectare, goed voor 2,5 miljoen wijnbouwers en vereist intensieve arbeidskrachten. Veel gemeenschappen bestaan uitsluitend vanwege de wijnproductie en de volledige economische cyclus van wijnproductie en -marketing zal naar schatting 3 miljoen directe fulltime banen creëren, wat een belangrijke bijdrage levert aan de nationale economie.

Wijn is een integraal onderdeel van de cultuur van Europa en meer dan 30 jaar onderzoek toont aan dat wijn, wanneer het met mate wordt geconsumeerd als onderdeel van een gezond dieet, zoals het mediterrane dieet, deel kan uitmaken van een gezonde levensstijl.

Disclaimer

Het doel van deze factsheet is transparante informatie te verstrekken over het hergebruik bestelwagen verpakkingen in de wijnsector van de EU en hoe de wijnindustrie zich heeft ontwikkeld om de beperkingen van de circulaire economie beter uit te dagen en de verpakking aan te passen om duurzamer te zijn.

Dit document is niet bedoeld om de consumptie van wijn te bevorderen of te verhogen, noch is het bedoeld om degenen die niet drinken aan te moedigen om te beginnen met drinken. Met betrekking tot drinkrichtlijnen raadt CEEV aan om de [Wine in Moderation-richtlijnen te volgen](#). Wijnconsumptie moet worden vermeden door bepaalde groepen zoals minderjarigen, tijdens zwangerschap en borstvoeding, bij het nemen van bepaalde medicijnen en tijdens het rijden.

In geval van vragen over uw wijnconsumptie, is het raadzaam dat u een arts raadpleegt.

Rol van de verpakking van wijnbouwproducten

Verpakking in wijn – wat houdt dit in?

Verpakkingen zijn ontworpen om niet alleen een specifiek product te bevatten en te beschermen, productinformatie over te brengen, de houdbaarheid te verlengen, de kwaliteit te behouden, het veilig te maken voor consumenten, maar ook om het gebruiksvriendelijk en aantrekkelijk te maken voor consumenten, zodat ze gemakkelijk merkdifferentiatie kunnen identificeren.

Naast de technische en functionele rol bij het bewaren, beschermen en bedienen van de inhoud ervan, is verpakking een integraal onderdeel van de ervaring van de consument en voegt het waarde toe aan het product, als onderdeel van de wereldwijde ervaring met specifieke producten. Verpakkingskenmerken dienen als basis voor productdifferentiatie en zijn essentiële factoren om consumenten te overtuigen om voor een product te kiezen, omdat ze waarde toevoegen aan het merk dat wordt geportretteerd.

Verpakkingen zijn over het algemeen verkrijgbaar in tal van maten, materialen en formaten om gemak te bieden en de visuele aantrekkingskracht van het product te vergroten. Tegenwoordig richten toonaangevende spelers die actief zijn op de Europese wijnmarkt zich op het leveren van verpakkingsaanpassingen die passen bij de voorkeuren van de eindgebruikers, terwijl ze inspelen op de wereldwijde duurzaamheidsproblemen.

Elke regelgevende interventie gericht op het standaardiseren van verpakkingsontwerp kan negatieve gevolgen hebben voor de toeleveringsketen en, in de eerste plaats, voor bedrijven die actief zijn in de sector van verpakte consumentengoederen.

De standaardisering van verpakkingen op basis van criteria die uitsluitend verband houden met potentiële milieuvoordelen, zou leiden tot een inkrimping van de keuze van de consument, met een relatieve uitputting van de relationele waarde die door producten en merken wordt gecreëerd.

Specifieke voorschriften voor verpakkingen op de EU-markt

Welke regels gelden er voor de verpakking op EU-niveau?

De EU-regels inzake verpakkingen hebben betrekking op alle soorten verpakkingen en verpakkingsafval die op de Europese markt worden gebracht, met inbegrip van zowel het ontwerp van verpakkingen als het beheer van verpakkingsafval, in het kader van de richtlijn verpakking en verpakkingsafval (PPWD¹). Zij zijn gericht op het aanpakken van de milieuproblemen die worden veroorzaakt door toenemende hoeveelheden verpakkingsafval en het wegnemen van belemmeringen op de interne markt als gevolg van verschillende regels inzake verpakkingsontwerp die op nationaal niveau zijn vastgesteld.

Deze regels regelen wat voor soort verpakking op de EU-markt mag worden gebracht, evenals maatregelen ter voorkoming van verpakkingsafval en maatregelen ter voorkoming van verpakkingsafval. Alle verpakkingen die in de EU in de handel worden gebracht, moeten voldoen aan essentiële eisen met betrekking tot de productie, samenstelling en herbruikbare of terugwinbare aard ervan.

Hoewel de tenuitvoerlegging van de regels inzake verpakking en verpakkingsafval als succesvol is beschouwd, zijn de aanvullende vereisten om afvalpreventie en recirculaire in de economie te verbeteren de afgelopen tien jaar vervelend. Er blijven aanzienlijke uitdagingen die de wijnindustrie vastbesloten is aan te pakken om

---

¹ Richtlijn 94/62/EG van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval

tegenoet te komen aan de ambities op EU-niveau in de circulaire economie en de duurzaamheidsdoelstellingen van de mondiale waardeketen te concretiseren.

Tenuitvoerlegging van de regels op nationaal niveau

De EU-lidstaten zijn betrokken bij de tenuitvoerlegging van de regels inzake verpakking en het beheer van verpakkingsafval. De richtlijn stelt de algemene doelstellingen vast, terwijl de lidstaten deze omzetten in nationale kwantitatieve doelstellingen, streefcijfers, maatregelen en stimulansen.

Dit zorgt ervoor dat systemen voor de terugwinning van verpakkingen worden opgezet om te voorzien in de teruggave en/of inzameling van gebruikte verpakkingen, evenals het hergebruik of de nuttige toepassing, met inbegrip van recycling van de ingezamelde verpakking en/of verpakkingsafval.

In het kader van de regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (EPR) moeten de EU-landen ervoor zorgen dat hergebruik, recycling en andere vormen van nuttige toepassing van verpakkingsafval worden bevorderd in plaats van de definitieve verwijdering ervan, en moeten zij ervoor zorgen dat verpakkingen en verpakkingsafval de gevolgen voor het milieu tot een minimum beperken.

Bijdrage van de wijnsector aan het terugdringen van oververpakkingen en het vergroten van de circulariteit

In de hele wijnindustrie is duurzaamheid een belangrijke overweging geworden en heeft het een impact op alles, van productiemethoden tot het inkopen van ingrediënten. En hoewel milieuoverwegingen nietnieuw zijn voor de industrie, is het nog nooit een tijd geweest waarin ze zo belangrijk waren.

De wijnindustrie van de EU zet zich in om verpakkingsafval te voorkomen en de milieueffecten ervan te verminderen, door de verpakking van wijnbouwproducten voortdurend te verbeteren en het gerecycleerde gehalte ervan te verhogen wanneer dit technisch haalbaar en economisch haalbaar is.

Als onderdeel van de wereldwijde WAARDEKETEN VAN DE EU zet wijn zich in om de overgang naar duurzamer verpakkingsmateriaal aan te moedigen waar alternatieve herbruikbare producten of systemen mogelijk zijn en om het gewicht van wijnverpakkingen te verminderen, op voorwaarde dat producten veilig door consumenten kunnen worden behandeld (zonder extra verpakking).

Wijnprofessionals hebben al aanzienlijke inspanningen geleverd in de hele toeleveringsketen om oververpakkingen te verminderen en de circulariteit te vergroten wanneer dit economisch haalbaar en technisch haalbaar is. Wijnproducenten vernieuwen hun verplichtingen met betrekking tot duurzaamheid in verpakkingen en technologische vooruitgang wordt in de hele industrie steeds meer geboekt om hen te helpen deze doelen te bereiken. Naarmate het grote publiek zich steeds meer bewust wordt van en zich zorgen maakt over de mogelijke milieu-impact van oververpakkingen, is er een kans voor wijnproducenten om te worden gezien als degenen die hun steentje bijdragen aan het gebruik van milieuvriendelijkere verpakkingsoplossingen.

Hoewel een stapsgewijze verandering nodig is om de economie van de wijnsector verder koolstofvrij te maken, inclusief het productieproces van containerglas, is de wijnindustrie al proactief betrokken bij deze transitie door koolstofemissies aan te pakken om een klimaatneutrale verpakkingsoplossing te bieden, naast volledig circulair te zijn.

Voordelen van glazen containers voor wijn

Glas loopt al lang voorop in circulariteit. Gemaakt van gerecycled glas en grondstoffen die in de natuur worden

aangetroffen - zand, natriumcarbonaat en kalksteen - het is 100% recyclebaar, in een gesloten fles-tot-fles-lus en behoudt de kwaliteit van producten gevuld met. Bovendien verliest glas nooit zijn intrinsieke eigenschappen, ongeacht hoe vaak het wordt gerecycled. Dit betekent dat het eindelijk kan worden gerecycled, zolang we het maar goed blijven inzamelen.

Naast de gezondheids- en milieuprestaties maken de unieke eigenschappen van glas op het gebied van design, transparantie, vormen, kleuren en veelzijdigheid glas vaak een integraal onderdeel van het product. Onderscheidende, innovatieve glazen verpakkingen zorgen voor merkdifferentiatie, zorgen ervoor dat producten opvallen in het schap en geven een premium uitstraling aan producten. In een aantal productcategorieën draagt de glazen verpakking cruciaal en direct bij aan de aantrekkingskracht van een product op de consument en de toegevoegde waarde.

Glas wint op tal van aspecten in vergelijking met andere materialen, omdat het de kwaliteit en smaak van de wijn beter beschermt, bijdraagt aan de esthetiek en algehele drinkervaring en duurzamer is. De eindeloze recycleerbaarheid in combinatie met de veiligheid van de gezondheid zijn een van de belangrijkste drijfveren voor de voorkeur van de consument, met maar liefst 8 op de 10 Europeanen die er de voorkeur aan geven hun wijn in glas te kopen².

De wijnsector in de EU werkt samen met de waardeketen van glazen verpakkingen om de ambitieuze doelstelling te bereiken om tegen 2030 90 % van alle glazen verpakkingen die op de EU-markt worden gebracht, in te zamelen voor recycling in een gesloten kringloop van fles tot fles.³

Hergebruik en beperkingen voor wijnverpakkingen

Ondanks het feit dat er veel voorbeelden zijn van herbruikbare (glazen) verpakkingssystemen, heeft het hergebruikmodel in wijnverpakkingen speciale beperkingen en kan het niet simplistisch worden omgezet zonder de technische details van wijn en de haalbaarheid ervan voor alle segmenten van wijnbouwproducten en verpakkingsmaterialen te beoordelen.

Het hergebruik van wijnverpakkingen is een alternatieve en complementaire oplossing, die voornamelijk afhangt van de levensvatbaarheid van het afvalbeheersysteem en de specifieke kenmerken van de wijnsector. Als zodanig past het hergebruik in wijnverpakkingen niet voor het doel als een unieke oplossing.

Hergebruik is niet de meest geschikte optie om in te spelen op de circulaire economie en milieugerelateerde zorgen op het gebied van duurzaamheid. Er moet worden gekozen voor een meer evenwichtige aanpak, rekening houdend met de kosten van reiniging, ontsmetting, veiligheidsaspecten en logistieke dimensie.

Wegwerpverpakkingen en herbruikbare verpakkingen kunnen beide duurzaam zijn vanuit een ecologisch, economisch en sociaal perspectief, afhankelijk van specifieke contexten en de uniforme aanpak voor alle wijnsegmenten. De wijnindustrie zet zich in om zijn stempel te drukken op het gebouw naar een industriebreed hergebruikstelsel dat de veiligheid of levensvatbaarheid van het product en het plezier en de veiligheid van de consument niet in gevaar brengt.

Hergebruik en branding

Veel iconische producten zijn gewoon herkenbaar aan de vorm of het ontwerp van hun glazen container, die soms als handelsmerk wordt beschermd. In sommige productcategorieën worden ze vaak beschouwd en veel gebruikt als decoratieve items voor het huis en worden ze lange tijd tentoongesteld.

² <https://news.friendsofglass.com/glass-packaging-top-environmentally-conscious-consumers/>

³ <https://www.ceev.eu/newsletter/close-the-glass-loop-and-the-european-wine-sector-cheer-to-their-partnership/>

In sommige productcategorieën weerspiegelt de vorm van de fles ook de traditie en het cultureel erfgoed en kan het producttype en/of de geografie, gekoppeld aan de beschermde oorsprongsbenaming (BOB) of geografische aanduiding (BGA), worden benadrukt. In de meeste gevallen zijn het individuele vormen en typen op basis van ontwerpen die eigendom zijn van de verpakingsproducenten en ze maken deel uit van een handelsmerk en vallen onder het auteursrecht van het vuller / producentenbedrijf. In het geval van wijnflessen hebben ze vaak typische vormen van bepaalde wijngebieden, die niet in andere regio's mogen worden gebruikt. In de wijncategorie zijn bijvoorbeeld de Bordeaux-, Bourgogne- of Porto-vormen allemaal verschillend en geven ze meteen de stijl en, in bepaalde gevallen, de oorsprong van de wijn aan.

Glazen verpakkingen kunnen ook dienen als een icoon, zelfs een kunstvorm, waarmee consumenten zich identificeren bij het nemen van aankoopbeslissingen en die ze vaak voor een langere periode weergeven en bewaren. Dit helpt uiteindelijk om de loyaliteit van consumenten aan te trekken en te behouden. Het ontwerp van de verpakking kan ook premiumisatie en merkverhoging ondersteunen en speelt een sleutelrol tijdens speciale gelegenheden.

Hergebruik en dimensie van de buitenlandse handel van wijn

Klassiek gezien zijn de meest relevante producten voor hergebruik van primaire verpakkingen regionale producten die in de buurt van de markt worden geproduceerd en over korte afstanden worden gedistribueerd. Deze dranken worden voor meer dan 90% tot 95% geconsumeerd in het land waar ze worden geproduceerd.

In tegenstelling tot deze dranken worden de meeste wijnbouwproducten geconsumeerd buiten het gebied waar ze zijn geproduceerd. Alleen wijn vervoert 19 % van de geconsumeerde hoeveelheid op de interne markt van de EU over de grenzen, terwijl ongeveer 40 % van die hoeveelheid in bulkcontainers wordt uitgevoerd en in het consumptiegebied wordt gebotteld.

Hergebruik van wijnverpakkingen zoals gemakkelijk toepasbaar voor andere niet-alcoholische dranken op lokaal niveau kon niet worden weerspiegeld in de handel. Deze aanpak zou niet geschikt zijn voor alle wijnen, vooral die met een lange keldering potentieel en als je bedenkt dat de meeste wijn wordt geconsumeerd lang na de eerste aankoop.

Bovendien zou het vaststellen van streefcijfers voor hergebruik voor wijnbouwproducten schadelijk zijn voor de goede werking van de interne markt, aangezien dit verstoringen en belemmeringen voor het vrije verkeer van goederen kan veroorzaken, aangezien hergebruikssystemen lokaal zijn.